

DRŽAVNI
ZAVOD ZA
INTELEKTUALNO
VLASNIŠTVO
REPUBLIKE
HRVATSKE

**Godišnje izvješće o provedbi provedbenog programa
za 2024. godinu**

(1. siječnja – 31. prosinca 2024.)

Državni zavod za intelektualno vlasništvo

Zagreb, veljača 2025.

Sadržaj

I.	Pregled stanja u upravnom području	3
II.	Izvešće o napretku u provedbe mjera	7
III.	Doprinos ostvarenju ciljeva javnih politika	8

Prilog – Tablični prikaz Godišnje izvješće o provedbi provedbenog programa DZIV-a u 2024.

I. Pregled stanja u upravnom području

Provedbeni program se u 2024. godini provodio u širem kontekstu nastavljenih nestabilnih globalnih gospodarskih i društvenih kretanja uslijed višestrukih kriza, a na ostvarenje rezultata Provedbenog programa utjecali su provedba reforme službeničkog zakonodavstva i sustava plaća u državnoj upravi, nacionalni parlamentarni izbori i izborni ciklus institucija Europske unije te novi strateški ciklusi europskih ureda za intelektualno vlasništvo kao glavnih partnera na stručnim razvojnim projektima DZIV-a.

U 2024. godini trendovi u europskim regionalnim sustavima u pogledu broju prijava za zaštitu intelektualnog vlasništva pratili su ustaljene niske stope međugodišnjeg rasta (1-3%). U području patenata je u 2024. godini zabilježen nastavak trenda oporavka broja zahtjeva za potvrđivanje¹ Europskih patenata u Republici Hrvatskoj koji se podnose DZIV-u, nakon drastičnog pada u 2022. godini izazvanog poremećajem u radu Europskog patentnog ureda i značajnim godišnjim padom broja priznatih Europskih patenata. Porast broja zahtjeva za potvrđivanje Europskih patenata u Republici Hrvatskoj u 2024. godini bio je znatno veći od porasta broja priznatih Europskih patenata, no broj zahtjeva za potvrđivanje Europskih patenata još uvijek nije dosegao pretpandemijsku razinu. Pozitivni trendovi u europskim sustavima odrazili su se i na nastavak pozitivnih financijskih rezultata DZIV-a (u smislu prihoda državnog proračuna koji se ostvaruju temeljem međunarodnih ugovora, pravnog okvira Europske unije ili ugovora s europskim organizacijama za intelektualno vlasništvo).

Trendovi broja prijava u nacionalnim i međunarodnim postupcima zaštite intelektualnog vlasništva koje provodi DZIV u pravilu ne slijede europske i globalne trendove te je u 2024. godini broj prijava za zaštitu izuma (ukupno patentom i korisnim modelom) u nacionalnom postupku smanjen za 48%, na što je prvenstveno utjecalo znatno smanjenje broja patentnih prijava domaćih prijavitelja koji čine glavne korisnike ovog postupka. Sličan negativan trend smanjenja od 38% zabilježen je i kod ukupnog broja prijava za registraciju industrijskog dizajna, dok je broj prijava za zaštitu žiga ostao na razini prethodne godine. Navedeni negativni trendovi ne prate gospodarske trendove u Republici Hrvatskoj koji su ukupno gledano povoljni, niti koreliraju s aktivnom zavodskom promocijom koristi od zaštite i edukacijom o upravljanju intelektualnim vlasništvom u poslovanju te provedbom programa financijskih potpora za zaštitu intelektualnog vlasništva putem Fonda za mala i srednja poduzeća Ureda Europske unije za intelektualno vlasništvo, kao i raznih drugih programa EU-a kojima se financiraju razvojne, inovacijske i znanstveno-istraživačke djelatnosti. Razlozi za negativne trendove u broju prijava nalaze se u povećanju usmjerenosti inovativnih domaćih poduzeća prema stranim tržištima te posljedičnom preusmjeravanju na regionalne (europske) sustave zaštite potaknutom odgovarajućim financijskim potporama. Trend preusmjeravanja s nacionalnih na europske sustave zaštite od ranije je prisutan kod stranih podnositelja, koji kontinuirano sve manje koriste izravnu zaštitu industrijskog vlasništva u

¹ Za tzv. validaciju ili upis Europskih patenata u nacionalni registar patenata, čime isti imaju učinak u Republici Hrvatskoj.

Republici Hrvatskoj putem nacionalnog postupka i međunarodnih postupaka u provedbi kojih sudjeluje DZIV u korist postupaka na razini Europske unije.

Nedostatni stručni ljudski resursi u DZIV-u kao rezultat dugogodišnjeg ograničavanja zapošljavanja u javnoj upravi i u 2024. godini su negativno utjecali na provedbu Provedbenog programa ograničavanjem mogućnosti provedbe novih projekata i aktivnosti. Usprkos kontinuiranim aktivnostima radi poboljšanja situacije, ni u 2024. godini nije u potpunosti ostvareno planirano zapošljavanje novih potrebnih stručnih ljudskih resursa jer je dio radnih mjesta odobrenih za popunjavanje zapošljavanjem ostao nepopunjen zbog izostanka prijave kvalificiranih kandidata. Problem predstavlja i to što se sukladno kriterijima za zapošljavanje u državnoj službi i malom broju stručnjaka za područje intelektualnog vlasništva u Republici Hrvatskoj na stručnim radnim mjestima u DZIV-u u pravilu zapošljavaju osobe bez ikakvog iskustva u području intelektualnog vlasništva, te je potreban višegodišnji period specijalističkog usavršavanja prije nego što novi zaposlenici mogu dati značajniji stručni doprinos u novim odnosno razvojnim aktivnostima.

Zbog neusklađenosti i kašnjenja provedbe pojedinih faza reforme službeničkog zakonodavstva i sustava plaća u 2024. godini nisu ostvareni njihovi očekivani pozitivni učinci na povećanje učinkovitosti rada i zapošljavanja u 2024. godini. Jamčenje zadržavanja dostignutog statusa, plaće i dodataka na plaću službenika bez obzira na novi kompetencijski okvir, uz istovremeno povećanje osnovice plaće te neznatne mogućnosti budućeg napredovanja ili nagrade temeljem rezultata rada, ili sankcija za izostanak rezultata, nisu proizvele praktički nikakav učinak na povećanje motivacije za kvalitetnije i učinkovitije obavljanje poslova od strane postojećih službenika. Također, povećanje plaća u državnoj službi za sada nije utjecalo na povećanje interesa kvalificiranih kandidata za zapošljavanje u DZIV-u.

U 2024. godini još uvijek nije zabilježen značajniji utjecaj javnih politika iz Nacionalne razvojne strategije Republike Hrvatske do 2030. godine, usmjerenih na povećanje ulaganja poslovnog sektora u istraživanje i razvoj kako bi se ojačao kapacitet gospodarstva za iskorištavanje prilika na području digitalnoga gospodarstva i novog vala tehnološke transformacije i tehnološkog napretka, na djelatnost DZIV-a, kao ni utjecaj provedbe Strategije pametne specijalizacije do 2029. godine kojom se do 2029. godine planira unaprijediti inovativni učinak istraživanja i kapacitet za jačanje konkurentnosti i promicanje industrijske, digitalne i zelene transformacije putem poboljšanja znanstvene izvrsnosti, premošćivanja jaza između istraživačkog i poslovnog sektora i povećanja inovacijske učinkovitosti.

Navedena nepovoljna situacija u hrvatskom inovacijskom ekosustavu ima značajan utjecaj na ukupno ostvarenje rezultata ovog Provedbenog programa, uključujući rezultate za izvještajno razdoblje, budući da različite potporne aktivnosti koje DZIV provodi radi jačanja kapaciteta domaćih relevantnih sektora za učinkovitu zaštitu i upravljanje intelektualnim vlasništvom ne mogu postići značajnije rezultate ukoliko i ostale komponente inovacijskog ekosustava ne funkcioniraju na uspješan način. Tek se uspješnom provedbom planiranih mjera iz nacionalnih strategija i poboljšanjem ukupne učinkovitosti hrvatskog inovacijskog

ekosustava mogu očekivati i bolji rezultati aktivnosti DZIV-a predviđeni ovim Provedbenim programom.

DZIV je u 2024. nastavio provoditi aktivnosti stručne, edukacijske, informacijske i projektne potpore poduzetničkom i javnom znanstveno-istraživačkom sektoru radi učinkovite zaštite i upravljanja intelektualnim vlasništvom, međutim dinamika i opseg tih aktivnosti bili su uvjetovani raspoloživim stručnim ljudskim resursima DZIV-a, ali i izostankom interesa partnerskih potpornih institucija za značajnije projekte u pogledu unaprjeđenja zaštite i upravljanja intelektualnim vlasništvom radi jačanja konkurentnosti.

Financijska potpora EU-a malim i srednjim poduzećima putem vrijednosnih kupona (tzv. vaučera) za intelektualno vlasništvo za zaštitu njihovih prava intelektualnog vlasništva, koju putem Fonda za mala i srednja poduzeća EU-a provodi Ured Europske unije za intelektualno vlasništvo u suradnji s nacionalnim uredima država članica EU-a, uključujući DZIV, nastavljena je u 2024. godini uz proširenje opsega potpore, međutim poduzete aktivnosti na promidžbi ovog povoljnog i jednostavnog instrumenta potpore nije dovelo do očekivanog porasta broj korisnika ovih potpora u Republici Hrvatskoj.

U 2024. započeo je novi petogodišnji strateški ciklus Europskog patentnog ureda (EPO), a završio petogodišnji strateški ciklus Ureda Europske unije za intelektualno vlasništvo (EUIPO), što je očekivano dovelo do određenih izmjena u organizacijskom i financijskom okviru za suradnju tih organizacija s nacionalnim uredima za intelektualno vlasništvo zemalja članica. U kontekstu navedenih izmjena i dosizanja proračunskih limita za suradnju s nacionalnim uredima zemalja članica EUIPO je u 2024. godini ograničio određene oblike suradnje, što je uz ograničenja raspoloživih ljudskih resursa DZIV-a utjecalo na relativno manji ukupni opseg provedbe projekata suradnje DZIV-a s EUIPO-om u 2024. godini. Također, u 2024. godini nije se ostvarilo očekivano intenziviranje projekata suradnje DZIV-a s EPO-om s obzirom na najavljeni dovršetak pilot faze važnijih projekata suradnje s nacionalnim uredima zemalja članica iz područja digitalne transformacije i početak novog strateškog ciklusa zbog izostanka pravovremenog jasnog definiranja sadržaja projekata.

Na provedbu Provedbenog programa u smislu potrebnog angažmana raspoloživih stručnih resursa na drugim aktivnostima utjecale su i intenzivne međunarodne aktivnosti DZIV-a, budući da su u 2024. godini održane čak dvije dvotjedne diplomatske konferencije radi zaključenja novih međunarodnih ugovora iz područja intelektualnog vlasništva pod okriljem Svjetske organizacije za intelektualno vlasništvo (WIPO), na kojima su glavninu delegacije Republike Hrvatske činili predstavnici DZIV-a. Značajan angažman stručnih ljudskih resursa DZIV-a bio je nužan i u pripremljenoj fazi konferencija, s obzirom na mnogobrojne koordinacijske sastanke na pripremi i usuglašavanju zajedničkih stajališta i podloga za pregovore između Europske komisije i država članica u okviru Radne grupe za intelektualno vlasništvo Vijeća za konkurentnost. Diplomatske konferencije rezultirale su usvajanjem dva nova međunarodna ugovora. Međunarodni ugovor koji se odnosi na intelektualno vlasništvo, genetske resurse i tradicionalno znanje povezano s genetskim resursima komplementaran je drugim međunarodnim ugovorima koji se bave genetskim resursima, prvenstveno s Konvencijom o bioraznolikosti i Protokolom iz Nagoye, te se njime

u okviru patentnog sustava uspostavlja obveza razotkrivanja zemlje podrijetla ili izvora genetskih resursa u slučajevima kada se izum za koji je zatražen patent temelji na genetskim resursima odnosno s njima povezanim tradicijskim znanjem. Cilj uvođenja ove obaveze je postizanje veće transparentnosti, učinkovitosti i kvalitete patenata koji su povezani s genetskim resursima i s njima povezanim tradicijskim znanjima. Rijadski ugovor o pravu dizajna omogućit će međunarodno usklađen predvidljiviji, manje složen i pristupačniji postupak zaštite industrijskog dizajna kao prava intelektualnog vlasništva. Oba ugovora stupit će na snagu po postizanju minimalnog broja potrebnih ratifikacija od strane država članica WIPO-a, a dinamika pristupanja Europske unije i njezinih članica je upitna s obzirom na otvorena pitanja u vezi isključive nadležnosti Europske unije za ova područja s jedne strane, i isključivog prava glasa država članica u skupštinama navedenih međunarodnih ugovora, odnosno nepostojanja prava glasa Europske unije ukoliko ugovorima pristupi samo ona, bez istovremenog pristupanja njezinih država članica.

Na sličan način utjecale su i neplanirano intenzivne i dugotrajne aktivnosti na zakonodavnim inicijativama u okviru razvoja pravnog okvira zaštite intelektualnog vlasništva Europske unije. Formalno zaključenje zakonodavnog procesa za donošenje glavnih legislativnih instrumenata reforme sustava zaštite industrijskog dizajna neplanirano se oduljilo do pred kraj 2024. godine, a ni do kraja 2024. godine nije zaključena cjelovita uspostava sustava zaštite oznaka zemljopisnog podrijetla na razini Europske unije za obrtničke i industrijske proizvode donošenjem delegiranih i provedbenih akata. U području patenata tijekom cijele godine odvijale su se vrlo intenzivne stručne rasprave oko ključnih prijepornih pitanja u okviru tzv. „patentnog paketa“ u pogledu reforme sustava svjedodžbe o dodatnoj zaštiti za lijekove i sredstva za zaštitu bilja, no unatoč tome ista do kraja 2024. godine nisu razriješena i rasprave će se nastaviti u idućem razdoblju. Stručne rasprave radi donošenja novog pravnog okvira vezanog uz patente bitne za norme bile su praktički potpuno obustavljene tijekom mađarskog predsjedanja Vijećem Europske unije u drugom polugodištu 2024. godine, a najznačajniji napredak ostvaren je u postupku uspostave novog pravnog okvira vezanih uz prisilne (obavezne) licence za patente radi upravljanja krizama na razini Europske unije. U području autorskih i srodnih prava nije bilo novih zakonodavnih inicijativa u 2024. godini, ali su se provodile intenzivne aktivnosti na razvoju i provedbi nezakonodavnih inicijativa, prvenstveno u području provedbe prava intelektualnog vlasništva i borbe protiv internetskog piratstva.

U pogledu razvoja nacionalnog pravnog okvira sustava zaštite intelektualnog vlasništva, do kraja 2024. godine pripremljen je od strane DZIV-a i u zakonsku proceduru pred Hrvatskim saborom upućen prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zastupanju u području prava industrijskog vlasništva radi usklađivanja s propisima EU-a iz područja reguliranih profesija te rezultatima pregovora za članstvo Republike Hrvatske u OECD-u, a krajem godine započela je priprema novog zakona o zemljopisnim oznakama podrijetla kojim će se na nacionalnoj razini provesti Uredba 2023/2411 o zaštiti oznaka zemljopisnog podrijetla za obrtničke i industrijske proizvode kojom se uvodi jedinstveni sustav zaštite ovih oznaka za cijelu Europsku uniju umjesto dosadašnjih nacionalnih sustava. Temeljita reforma sustava zastupanja i donošenje novog Zakona o zastupanju u području prava industrijskog vlasništva

u okviru čega će se provesti i preostale povezane aktivnosti iz ovog Provedbenog programa odgođeni su za naredno razdoblje.

U pogledu digitalne transformacije poslovanja te ostvarivanje ciljeva digitalizacije javne uprave, na ostvarenje Provedbenog programa negativno je uticao izostanak predvidljivosti dinamike puštanja u rad novih zajedničkih komponenti e-usluga državne uprave u okviru platforma e-građani, kao i obaveza korištenja odnosno raspoloživost funkcionalnih drugih novih zajedničkih sustava za državnu upravu. Isto je rezultiralo određenim kašnjenjem dijela planiranih aktivnosti odnosno izostankom očekivanih učinaka pojedinih provedenih aktivnosti.

II. Izvješće o napretku u provedbi mjera

U 2021. godini revidiranim Provedbenim programom temeljem kojeg se podnosi ovo godišnje izvješće za 2024. godinu planirana je provedba dvanaest (12) mjera. U odnosu na planiranu dinamiku na kraju 2024. godine od navedenih dvanaest mjera šest mjera je provedeno, dok se preostalih šest mjera provodi uz određena odstupanja od predviđene dinamike provedbe.

Revidiranim Provedbenim programom za provedbu svih mjera u razdoblju od 2021. do 2024. godine planirana su proračunska sredstva u iznosu od 28.956.000 kuna (3.843.122 eura), od čega 2.250.000 kuna (298.626 eura) predstavlja planirano smanjenje općih prihoda državnog proračuna kao posljedica provedbe mjere u okviru koje je ukinuta obveza plaćanja upravne pristojbe u postupcima za priznanje prava intelektualnog vlasništva iz nadležnosti DZIV-a. Za provedbu revidiranog Provedbenog programa u 2024. godini utrošeno je 1.281.123 eura, od čega 78.370 eura predstavlja godišnje smanjenje općih prihoda državnog proračuna kao posljedica ukinute obveze plaćanja upravne pristojbe u postupcima za priznanje prava intelektualnog vlasništva iz nadležnosti DZIV-a. Navedeni ukupni utrošeni iznos u 2024. godini predstavlja 33% od ukupno planiranih proračunskih sredstava za izvršenje Provedbenog programa.

Iako provedba aktivnosti kod dijela mjera u određenoj mjeri odstupa od predviđene dinamike, s obzirom da većina tih mjera ima kontinuirani karakter te obuhvaća različite aktivnosti, isto ne utječe značajno na ukupan rezultat provedbe Provedbenog programa. Kašnjenje u provedbi aktivnosti rezultat je prvenstveno značajnog nedostatka stručnih ljudskih resursa, dok je dijelom kašnjenje izazvano uzrocima izvan utjecaja DZIV-a. Usprkos poduzetim odgovarajućim aktivnostima tijekom cijelog razdoblja Provedbenog programa stručni resursi nisu značajnije povećani i stupanj potpunosti radnih mjesta propisanih unutarnjim ustrojstvom u 2024. godini dosegao tek 69%. U dijelu mjera kod kojih je zabilježeno kašnjenje ili odstupanje od ciljanih vrijednosti pokazatelja na godišnjoj razini postignute vrijednosti pokazatelja na kraju 2024. godine dostižu ili premašuju kumulativne ciljane vrijednosti provedbe Provedbenog programa do 2024. godine.

Na pokazatelje rezultata koji se odnose na povećanje broja prijava za zaštitu intelektualnog vlasništva osim provedbe aktivnosti DZIV-a utječu i drugi čimbenici, kao što su ukupna uspješnost hrvatskog inovacijskog sustava, povećanje korištenja europskih i međunarodnih postupaka zaštite, a smanjenje korištenja nacionalnih postupaka kao rezultat poslovanja na širem tržištu od hrvatskog i posljedičnog interesa za širim opsegom zaštite putem regionalnih i globalnih sustava zaštite, kao i regionalna i globalna gospodarska i politička kretanja. S obzirom da se sustav zaštite intelektualnog vlasništva temelji na teritorijalnom principu, a da nacionalni, europski i međunarodni sustavi zaštite intelektualnog (industrijskog) vlasništva djeluju usporedno, koji će sustav korisnik izabrati za zaštitu ovisi prvenstveno o poslovnom interesu za pojedina konkurentna tržišta. U tom smislu, budući da mjere DZIV-a imaju za cilj jačanje kapaciteta i podizanje razine korištenja sustava zaštite intelektualnog vlasništva od strane domaćih sektora, relevantni pokazatelj uspješnosti predstavlja prvenstveno ukupni broj prijava za zaštitu neovisno o vrsti postupka i teritoriju (nacionalni, europski ili međunarodni). Pri tome se ističe da rezultati praćenja zadovoljstva korisnika provedenih u krajem 2024. godine pokazuju da je prosječno više od 88% korisnika koji su sudjelovali u istraživanju zadovoljno kvalitetom postupaka za zaštitu industrijskog vlasništva koje provodi DZIV, pri čemu prosječno više od 75% korisnika iste ocjenjuje kao odlične ili vrlo dobre.

Vezano uz mjeru koja se odnosi na upravljanje promjenama i inovacijama kroz oblikovanje, razvoj i praćenje strateških i operativnih planova te učinkovitim upravljanjem procesima, ističe se da iako udio elektroničkim putem podnesenih prijava i drugih zahtjeva u postupcima priznanja prava za zaštitu industrijskog vlasništva nije dosegao planiranu vrijednost za 2024. godinu, ukupno je u razdoblju od 2019. do 2024. godine taj udio udvostručen zahvaljujući unaprjeđenju korisničkih elektroničkih alata DZIV-a u 2023. godini. Rezultati praćenja zadovoljstva korisnika provedenih u krajem 2024. godine pokazuju da je prosječno više od 85% korisnika koji su sudjelovali u istraživanju zadovoljno kvalitetom navedenih elektroničkih alata, pri čemu prosječno više od 72% korisnika iste ocjenjuje kao odlične ili vrlo dobre.

III. Doprinos ostvarenju ciljeva javnih politika

Provedbom mjera utvrđenih u Provedbenom programu doprinosi se sljedećim ciljevima odnosno prioritetima Programa Vlade Republike Hrvatske - razvoju sporta, kulture i medija, gospodarskom oporavku i poslovnom okruženju te ulaganju u obrazovanje, znanost i istraživanje – sve ciljevi u okviru prioriteta Konkurentna, vitalna i obrazovana Hrvatska, te učinkovitoj, transparentnoj i otpornoj državi kao cilju u okviru prioriteta Osnažena državnost – Učinkovita, otporna i digitalna Hrvatska.

Glavnina aktivnosti i ključnih točaka ostvarenja ostvarena je u proteklim izvještajnim razdobljima Provedbenog programa, te se u ovom izvještaju za 2024. godinu kao zadnju

godinu provedbe ovog Provedbenog programa daje osvrt i na doprinos ostvarenju ciljevima javne politike i nekih najvažnijih aktivnosti iz proteklih razdoblja.

Donošenjem novog Zakona o autorskom pravu i srodnim pravima u 2021. godini provedena je ključna aktivnost mjere reforme/modernizacije nacionalnog pravnog okvira zaštite autorskog i srodnih prava. Tako modernizirani nacionalni pravni okvir, usklađen s odgovarajućim europskim pravnim okvirom, osigurava uvjete za gospodarsku održivost i razvoj domaćih kreativnih industrija odnosno razvoj kulture i medija u okviru jedinstvenog tržišta Europske unije i u suvremenom digitalnom i globalno umreženom društvu. Postignuti kumulativni rezultati provedbe ove mjere na kraju 2024. godine u smislu značajnih povećanja prihoda nositeljima prava od korištenja kreativnog, kulturnog i medijskog sadržaja na internetu, te naknada autorima i izvođačima za korištenje njihovih djela i izvedbi, ukazuju na značajan pozitivan učinak ove mjere odnosno doprinos ostvarenju cilja razvoja kulture i medija.

U okviru mjere koja se odnose na razvoj pravnog okvira sustava zaštite intelektualnog vlasništva krajem 2024. godine doneseni su novi propisi Europske unije kojima se reformira postojeći sustav zaštite industrijskog dizajna kao prava intelektualnog vlasništva. Provedbom ovih reformskih propisa u narednom razdoblju će se modernizirati jedinstveni sustav zaštite putem dizajna Europske unije te će se odgovarajuće modernizirati i dodatno harmonizirati nacionalni sustavi zaštite zemalja članica, a otvorit će se odnosno povećati konkurencija na tržištu rezervnih automobilskih dijelova.

Novim propisima Europske unije donesenim u 2023. godini uspostavljen je jedinstveni sustav zaštite oznaka zemljopisnog podrijetla za obrtničke i industrijske proizvode na razini Europske unije, koji će kao učinkovitiji zamijeniti dosadašnje nacionalne sustave zemalja članica, po uzoru na sustav koji je već ranije uspostavljen za zaštitu oznaka zemljopisnog podrijetla za poljoprivredne i prehrambene proizvode. U 2024. godini započele su pripreme za uspostavu ovog sustava na nacionalnoj razini te će učinci ove reforme biti vidljivi tek u narednom razdoblju. Osim što će se novim sustavom olakšati proizvođačima obrtničkih i industrijskih proizvoda zaštita njihova tradicionalnog znanja i iskustva u Europskoj uniji i izvan nje, potrošačima će se olakšati prepoznavanje autentične kvalitete takvih proizvoda i donošenje informiranijih odluka prilikom njihove kupnje. Također, očekuje se da će novi sustav pomoći u promicanju, privlačenju i zadržavanju vještina i radnih mjesta u pojedinim manje razvijenim regijama, doprinoseći njihovu gospodarskom razvoju, te će osigurati da se tradicionalni obrtnički i industrijski proizvodi izjednače u pogledu zaštite oznaka zemljopisnog podrijetla s poljoprivrednim i prehrambenim proizvodima.

U 2023. godini je na snagu Sporazum o Jedinstvenom patentnom sudu, čime je ujedno započelo operativno funkcioniranje sustava tzv. Jedinstvenog europskog patenta (*Unitary Patent System*) koji nije obavezan za države članice i u kojem za sada sudjeluje 18 država članica Europske unije, što ne uključuje Republiku Hrvatsku. Ovaj sustav od prvenstvenog je interesa korisnicima kojima je cilj jednostavnije i ekonomičnije održavanje u vrijednosti Europskog patenta na teritoriju članica Europske unije, te kojima je prihvatljiv rizik od gubitka prava na cijelom tom teritoriju u slučaju spora na teritoriju samo jedne države članice. Manji

broj korisnika iz Republike Hrvatske već koristi ovaj sustav, a u narednom razdoblju donijet će se odluka o dinamici postupka pridruživanja Republike Hrvatske ovom sustavu u kontekstu Kompassa konkurentnosti Europske unije.

U okviru mjere koja se odnosi na razvoj pravnog okvira za zaštitu i upravljanje podacima u 2023. godini donesen je horizontalni propis Europske unije kojim se uvode usklađena pravila za pravedan pristup podacima i njihovu uporabu (Akt o podacima - *Data Act*), a njome je ujedno revidirano i područje zaštite baza podataka u pogledu intelektualnog vlasništva bez potrebe donošenja revidiranog ili provedbenog propisa o zaštiti baza podataka iz nadležnosti DZIV-a.

Provedbom mjere revizije pravnog okvira sustava plaćanja naknada u području intelektualnog vlasništva u 2021. godini u skladu s Akcijskim planom za smanjenje neporeznih i parafiskalnih davanja ukinut je dualni sustav plaćanja upravnih pristojbi i naknada troškova za upravne postupke koje provodi DZIV. Ukinuta je obveza plaćanja upravnih pristojbi i zadržana samo obveza plaćanja naknada troškova, čime su korisnici postupaka rasterećeni obveza u približnom godišnjem iznosu od oko 80.000 eura, a sustav naknada troškova je pojednostavljen. Provedbom ove mjere dan je trajan doprinos unaprijeđenju poslovnog okruženja za razvoj inovativnog gospodarstva i privlačenje stranih ulaganja.

Provedba svih prethodno navedenih mjera koje se odnose na razvoj ili reviziju pravnog okvira doprinosi cilju gospodarskog oporavka i unaprijeđenju poslovnog okruženja.

Uvođenjem certificiranog sustava upravljanja kvalitetom prema normi ISO 9001:2015 za postupke priznanja prava industrijskog vlasništva u nadležnosti DZIV-a u 2021. godini te njegovim kontinuiranim razvojem i u 2024. godini dodatno je unaprijeđeno provođenje nacionalnih te necentraliziranih europskih i međunarodnih postupaka za priznanje odnosno registraciju prava intelektualnog (industrijskog) vlasništva na teritoriju Republike Hrvatske. Time je ostvaren trajan doprinos osiguravanju povoljnog poslovnog okruženja za razvoj inovativnog gospodarstva i privlačenje stranih ulaganja.

Unaprijeđenjem dostupnosti poduzetnicima prilagođenih informacija o intelektualnom vlasništvu, daljnjim razvojem alata i inicijativa namijenjenih većoj dostupnosti ovih informacija, provedbom suradničkih aktivnosti na educiranju zaposlenika institucija i poduzetnika o zaštiti i upravljanju intelektualnim vlasništvom te osiguravanjem financijske potpore iz namjenskih sredstava EU-a za zaštitu i razvoj strategije upravljanja intelektualnim vlasništvom poduzetnika iz skupine malih i srednjih poduzeća i u 2024. godini provedene su aktivnosti mjere usmjerene na jačanje kapaciteta poduzetničkog sektora za upravljanje intelektualnim vlasništvom.

Provedba prethodno navedenih dviju mjera također doprinosi cilju gospodarskog oporavka i unaprijeđenju poslovnog okruženja.

Provedbom više programa izobrazbe u području zaštite i upravljanja intelektualnim vlasništvom u 2024. godini u kojem su sudjelovali polaznici iz javnih znanstvenoistraživačkih

institucija i poduzetničkog sektora pružena je daljnja potpora prijenosu znanja iz javnog znanstvenoistraživačkog sektora u gospodarstvo u okviru odgovarajuće mjere. U okviru provedbe mjere potpore uključivanju područja intelektualnog vlasništva u obrazovne programe provedeno je više programa edukacija o intelektualnom vlasništvu za nastavnike, što će doprinijeti jačanju obrazovanja u ovom području koje doprinosi razvoju poduzetničkih vještina. Obje navedene mjere doprinose cilju ulaganja u obrazovanje, znanost i istraživanje.

Doprinos ostvarenju cilja učinkovite, transparentne i otporne države ostvaren je u 2024. godini u okviru mjere potpore jačanju učinkovitosti provedbe prava intelektualnog vlasništva i borbe protiv krivotvorenja i piratstva putem daljnjeg razvoja specijalističkih znanja iz područja intelektualnog vlasništva u pravosudnim i upravnim tijelima nadležnima za provedbu prava - organiziranjem programa usavršavanja u okviru suradnje DZIV-a i Pravosudne akademije te osiguranjem sudjelovanja pravosudnih djelatnika u programima Ureda Europske unije za intelektualno vlasništvo i Europskog patentnog ureda namijenjenih pravosudnim tijelima, kao i daljnjim razvojem sadržaja mrežne stranice "Stop krivotvorenju i piratstvu" u cijelosti posvećene problematici provedbe prava intelektualnog vlasništva te promotivnim aktivnostima putem društvenih mreža. Ukupno je tijekom provedbe ovog Provedbenog programa ostvareno 246 sudjelovanja pravosudnih djelatnika u nekom do programa stručnog usavršavanja u području intelektualnog vlasništva, čime su stvoreni preduvjeti za kvalitetnije i učinkovitije rješavanje sudskih predmeta iz ovog područja što doprinosi i unaprjeđenju poslovnog okruženja.

Doprinos ostvarenju cilja učinkovite, transparentne i otporne države ostvaren je i provedbom mjera usmjerenih na upravljanje promjenama i inovacijama kroz oblikovanje, razvoj i praćenje strateških i operativnih planova te učinkovito upravljanje procesima, na djelotvorno upravljanje ljudskim resursima, kao i na djelotvorno upravljanje odnosima s partnerima i građanima te ostalim korisnicima usluga. Uz već spomenuto uvođenje certificiranog sustava upravljanja kvalitetom za postupke priznanja prava industrijskog vlasništva u 2021. godini, u cjelokupno poslovanje DZIV-a, kao jedan od ključnih elemenata digitalizacije državne uprave u 2023. godini uveden je sustav upravljanja informatičkom sigurnosti certificiran u skladu s normom ISO 27001. Do kraja 2024. dovršena je glavna planiranih aktivnosti obnove poslužiteljske informatičke infrastrukture integracijom informatičko-komunikacijske infrastrukture DZIV-a u sustav državne informacijske infrastrukture (Centar dijeljenih usluga). U 2023. godini postojeće e-usluge podnošenja prijave i drugih zahtjeva u postupcima za zaštitu industrijskog vlasništva zamijenjene su naprednijima, pri čemu su za zaštitu žigova i industrijskog dizajna uvedene posve nove naprednije e-usluge integrirane sa zajedničkim e-uslugama državne uprave, dok je za zaštitu patenata i uporabnog modela postojeća e-usluga unaprijeđena i integrirana sa zajedničkim e-uslugama državne uprave. Navedenim aktivnostima osigurano je učinkovito i sigurno digitalno poslovanje DZIV-a kao dijela javne uprave.

[Prilog – Tablični prikaz Godišnje izvješće o provedbi provedbenog programa DZIV-a u 2024.](#)

KLASA: 023-01/2021-010/0003

URBROJ: 559-01/1-25/007

Zagreb, 14. veljače 2025.

GLAVNA RAVNATELJICA

mr.sc. Ljiljana Kuterovac